

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

De commutatione in minus. Quis, Quæ vota, ob quas causas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

At Episcopus, posita dicta consuetudine, jam ex vi ornatæ jurisdictionis acquisitæ per consuetudinem dispensat, ergo poterunt Regulares: Consuetudo enim dat jurisdictionem ordinariam, ut probat Sanchez lib. 8. de marr. d. 12. n. 4. cum contingat, de foro competenti.

Quid possit fieri circa aliqua vota reservata, ob Bullam Cruciatæ, vel per Iubileum, insinuat max §. 5. n. 1.

Facta dispensatione, an quis possit redire ad prius votum, dicitur item max §. 7.

§. V. De commutatione Voti.

Quis commutandi potestatem habeat?

1. **H**abent sine dubio commutandi vota potestatem. Primò, omnes Superiores jurisdictione Episcopali potentes, Secundò, omnes Regulares, ut diximus a n. 47. Tertiò, omnes Confessarii per Bullam Cruciatæ, vel per Iubileum electi, modo n. 11. mox dicendo.

2. At enim vero: eo ipso, quod quis potestatem habet dispensandi, censetur habere potestatem commutandi; Respondeo ita, quia quibus conceditur majus, concessum intelligitur & minus in eodem genere rerum: juxta illud: Cui licet, quod est majus, licet, quod est minus. Ita Sanch. lib. 4. in dec. c. 49. n. 28. Castro Pal. d. 2. de voto, p. 14. & tr. 25. d. unica, de Bulla Cruc. part. 10.

Quid contra? eo ipso quod quis commutare potest, potestne dispensare? Respondeo, non ita, quia major potestas nullo modo continetur in minori Sic iidem ibid.

De commutatione in majus.

Quis?

3. Non solum prædicti Superiores, & Privilegiati sed quilibet potest suum votum non reservatum, nec tertio præjudicans, in melius commutare. Ita Navarr. Cou. Sayr. Val. Suar. Sâ, aliique apud Castro Pal. l. c. de voto, p. 15. n. 2. Ratio est, quia melius bonum Deus acceptat loco minoris, ut potest sibi gratius. Certè id non accidit in hominibus, quibus non eo ipso, quod aliquid melius est, placet magis. Regulæ autem ad discernendum, quodnam sit opus melius, videantur infra c. 17. §. 4. n. præsertim 23.

Quæ?

4. Omnia vota præter verè reservata, & præter ea, quæ in utilitatem tertij exissa sunt, & ab eo acceptata, potest quis, in evidenter melius commutare. Ita Navarr. Val. Sayr. Sâ, Suar. Sanch. aliique apud Castr. l. c. d. 2. p. 15. n. 2. Dixi primò (præter reservata) non enim quis, v. g. peregrinationem Romanam sibi in quocunque aliud commutare, ne in aliud quidem reservatum, v. g. castitatem potest. Ratio est, quia eo ipso, quod votum est reservatum, subditur Superioris arbitrio, & non vovens dispositioni relinquitur. Excipe, nisi commutatio fiat in ingressum Religionis; quia propter summam perfectionem status Religiosi, potest quilibet votum in illum mutare; quam exceptionem fecit Pontifex cap. scriptura, de voto; ibi: Relis fracti voti non habetur, qui temporale obsequium in perpetuum noscitur ob Religionis obsequium commutare.

5. Dixi secundò, præter ea, quæ in utilitatem tertij, &c. non enim, ex Sayr. Suar. Less. apud Castro Pal. l. c. de voto, n. 2. si quis fortè vovit dare, v. g. pauperi huic determinato elemosynam decem aureorum, ilque acceptaverit, pote in aliquorum sententia in aliud melius opus, v. g. in Missas permutare; quia tunc acquisitum est jus tertio, cui non semper, ut modo dixi, quod melius est, placet. Dico (in aliquorum sententia): nam ceterum vide, quæ docui c. 7. §. 6. n. 3. & mox infra docbo c. 17. §. 2.

6. Quid, si votum ejusmodi acceptatum non fuerit? Ajo cum iidem, posse commutari, ut ex dictis supra §. 4. n. 29. manifestum est. Nam propterea, si Calicem huic Ecclesiæ pauperi vovisti, nec ipsa, vel ejus Rector, aliùve legitime acceptavit, potes pauperiori dare. Ita Sanch. lib. 4. in dec. c. 49. Less. n. 6. Pont. aliique apud Castr. de voto l. c.

Ob quas causas?

7. Nulla causa ad explicatam commutationem in melius desideratur; siquidem, opus ipsum Deo gratius esse, facit causam præbe. Ita Navarr. Sayr. Azor. Laym. Sanch. Suar. aliique loc. cit.

De Commutatione in minus.

Quis, Quæ Vota, Ob quas causas?

8. Nullus, nisi qui potest dispensare propter Vota sine reservata, live non reservata, in notabiliter minus commutare (enim fit in paulò minus, cum parum pro nihilo reputetur, non minus, sed æquale moraliter, reputabitur). Ratio dicti est clara, quia tunc admisceretur remissio partis voti, æque adeo dispensatio. Unde etiam fit, ut casus ejusmodi commutationis in minus, eadem debeant esse, quæ sunt dispensatione, nempe obstantes executioni voti, sit suo loco supra diximus. Quod si quis Superior, vel Delegatus ab ipso sine causa votum grave in notabiliter minus commutaret, v. g. Jejunium in quinq. Patet & At peccaret mortaliter, quia usurparet auctoritatem sibi non concessam, hoc est, potestatem dispensandi sine causa, quod esse mortale diximus supra §. 4. n. 12.

9. Quid de validitate? Respondeo, Quando commutatio fit in minus auctoritate Prælati, vel Delegati per Bullam, Iubileum, privilegia, etiam nulla subsistente causa, valet commutatio; concipit tamen vovens gravem obligationem supplendi id, quod deest ad æqualitatem materiæ subrogatæ cum promissa. Ita Sanch. lib. 4. de voto, cap. 3. 1. Ratio est, quia contractus permutationis, sicut & venditionis, non annullatur ex inæqualitate pretij, vel rei cum re; sed solum est onus supplendi id, quod ad æqualitatem deest: ita proportionaliter in casu permutationis voti. Eadem ratio idem persuadet, si commutatio in minus fit propria auctoritate; sat enim erit implere, seu habere animum supplendi quod deest: vel certè ideo deat vovens, ad prius votum. Hæc ex Sanchez, cui non in omnibus consentit Castr. d. 2. de voto, p. 17.

De Commutatione in æquale.

Quæ?

10. Constat ex dictis Episcopos, Episcoporumque jurisdictione potentes, item Religiosos ex privilegio, posse etiam extra confessionem commutare vota non reservata in æquale, vel ex modò dictis n. 8. in quasi æquale.

11. Eadem etiam extra Confessionem, facultate potitur Confessarius electus virtute Bullæ Cruciatæ; vel Iubilæi: Verba Bullæ hæc sunt: Possum eligere Confessionem, &c. & illis vota omnia, (ultramartino Cast. tatis, & Religionis dumtaxat exceptis) in aliquod subsidium hujus expeditionis per eundem Confessarium commutari possum. Verba Iubilæi: Possum approbato Presbyteros eligere qui valeant vota quæcumque ab eis emissâ (Castitatis, & Religionis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare. Ex quibus verbis vides ad dandam licentiam petendi debitum ei, qui cum castitatis voto matrimonium contraxit non se extendere, nec Cruciatam, nec Iubilæum: quia ea licentia esset partialis dispensatio voti facti castitatis, quod hic excipitur.

An elemosyna data ob Bullam Cruciatæ, & an privilegium ipsum Iubilæi, faciant, ut commutatio votorum licite, vel valide fiat in minus, similia; pertinent ad tractationem de Bulla, & de Iubilæo.

12. Iam verò, an quilibet propria auctoritate possit votum utique non reservatum in æquale sibi commutare, celebris est questio: Negat Suar. lib. 5. de voto, cap. 19. n. 1. Sanch. l. 4. in dec. c. 43. n. 12. alios citans, quibus addit Castr. de voto, p. 15. n. 5. & communior sententia; quia quamvis opus subrogatum sit æquale operi promisso per votum: at eo ipso, quod hoc promissum, melius est, quam non promissum; ergo, si tunc quis commutaret, convin